

Діяльність бібліотек методичного об'єднання м. Вінниці у 2015 році була спрямована на інформаційно-комунікаційну підтримку навчальної, наукової та виховної діяльності навчальних закладів, збереження інформаційних ресурсів, упровадження сучасних технологічних процесів у всі сфери діяльності, створення комфортного середовища для задоволення потреб користувачів, підвищення професійного рівня персоналу та ін.

До складу методичного об'єднання входять сім бібліотек державних ВНЗ: 6 бібліотек університетів та 1 – інституту. У звітному році до складу МО **приєдналася бібліотека Донецького національного університету**, яка внесла свої нові бачення щодо розвитку бібліотек. Можливо діяльність цієї бібліотеки недостатньо висвітлена у цьому виданні, але саме їм прийшлося нести найважче навантаження у всіх напрямках діяльності. Адже в сучасних умовах починати створювати бібліотеку практично «з нуля» – неймовірно. Хочеться віддати належне директору і всім працівникам, які віддано взялися за роботу і поступово досягають успіху. Для реальної картини порівняльних статистичних даних показники бібліотеки ДНУ не враховувалися.

Структура МО бібліотек ВНЗ м. Вінниці

Бібліотеки в своїй діяльності намагалися впроваджувати різні форми та методи роботи для задоволення потреб усіх категорій користувачів.

РОБОТА З БІБЛІОТЕЧНИМИ ФОНДАМИ

Повноцінне комплектування фонду та подальше його збереження є важливою складовою якісного забезпечення інформаційно-бібліографічного обслуговування студентів та викладачів вищого навчального закладу. Характерною ознакою сьогодення стало паралельне використання друкованих та електронних видань для забезпечення успішного інформаційного супроводу навчального та наукового процесів. Тому бібліотеки МО намагалися володіти постійно зростаючим потоком інформації.

Станом на 01.01.2016 р. загальний фонд бібліотек МО налічував **2 468 542** документів, порівняно з минулим роком його кількість збільшилася на **7 528** одиниць. Найбільшими були фонди бібліотек ВНТУ – **850 317** пр., ВНМУ – **561 745** пр., ВДПУ – **521 020** пр.

Таблиця 1.

Кількість фонду по бібліотеках ВНЗ

Бібліотека	Було на 1.01.2015	Є на 1.01.2016	Ріст у 2015 р.	Ріст у 2014 р.
ВНАУ	227 645	219 516	- 8129	- 5250
ВНМУ	560 796	561 745	+ 949	+ 72
ВДПУ	519 524	521 020	+ 1419	+ 8448
ВНТУ	846 656	850 317	+ 3661	+ 3552
ВТЕІ	233 074	233 009	- 65	- 15
ДНУ	-	8610	8610	-
ВКІ	73 679	74 325	1083	791
ВСЬОГО	2 461 374	2 468 542	16 138	7598

Аналізуючи інформаційний ресурс бібліотек за видами документів, сукупний бібліотечний фонд у 2015 р. розподілявся так: 76,2% становили книги, яких найбільша кількість у бібліотеці ВНТУ (635 978 пр.), 14,2% – періодичні видання, також найбільше їх у бібліотеці ВНТУ (165 184 пр.) і лише 0,5% (12 788 пр.) складають документи на електронних носіях.

За цільовим призначенням обсяг видань від загальної кількості фонду не змінився і складає: навчальних видань – 45%, наукових – 29%, літературно-художніх – 6%.

Найбільший фонд навчальних видань у бібліотеках ВНТУ – **341 916** пр., ВДПУ – **231 572** пр., ВНМУ – **184 013** пр.

Колекціями рідкісних та цінних видань володіють бібліотеки **ВНМУ – 3 209 пр., ВДПУ – 1 506 пр.**, а також з'явилися такі видання у бібліотеках **ВНАУ – 60 пр. та ВКІ – 68 пр.**

У звітному році найгострішими проблемами у формуванні фондів бібліотек залишалися недостатнє фінансування, зменшення нових надходжень наукового спрямування, невиконання нормативів надходжень навчальної літератури, низький відсоток комплектування документами на електронних носіях.

За 2015 рік до бібліотек **надійшло 37 358 пр.** документів, що на **9 242 пр.** більше порівняно з минулим роком. **Найбільша кількість надійшла** до фондів наукової бібліотек **ВНМУ –8 900 пр., ДНУ – 8 610 пр.**

Таблиця 2.

Бібліотека	Надходження		Ріст	Списання	
	2014 р.	2015 р.		2014 р.	2015 р.
ВНАУ	5061	3455	- 1606	10 311	11 584
ВНМУ	7350	8900	+ 1550	7278	7951
ВДПУ	5878	6553	+ 675	3026	5057
ВНТУ	6314	6391	+ 77	2762	2730
ВТЕІ	2728	2803	+ 75	2743	2868
ДНУ	-	8610	+ 8610	-	-
ВКІ	785	646	- 139	108	-
ВСЬОГО	28 116	37 358	9242	26 228	30 190

Слід зазначити, що у 2015 році кількість **надходжень до бібліотек ВНЗ періодичних видань** збільшилась на 1269 одиниць у порівнянні з минулим роком.

Основними джерелами комплектування були бюджетні кошти навчальних закладів та подарунки від читачів. Так, протягом року найкраще **профінансовано** бібліотеку **ВНМУ** (понад 1 млн.), **ВНТУ** (більше 300 тис.), **ВТЕІ та ВДПУ**(понад 70 тис.), **ВНАУ** (близько 60 тис.) Також понад 12 тис. пр. книг отримано в дари. Найбільшу кількість видань було подаровано бібліотекам **ДНУ** (8 тис.) та **ВДПУ**(близько 3 тис.).

ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Бібліотеки з метою забезпечення повноти, доступності й оперативності інформації та в інтересах свого користувача шукали нові підходи до процесу обслуговування, урізноманітнення спектру бібліотечно-інформаційних послуг, форм та змісту роботи.

Розширення можливостей інформаційних технологій дозволило змінити сутність процесу обслуговування та запропонувати користувачам принципово нові послуги.

Кількість читачів за єдиною реєстрацією в бібліотеках МО протягом звітного року збільшилася на 1455 осіб, зокрема в бібліотеках ВНМУ та ВНАУ. До того ж відбувся повний набір студентів до ДНУ. Проте спостерігається тенденція до зниження показника обслужених читачів (крім ВНМУ). Цьогоріч він досяг 1046 одиниць, хоча в порівнянні з минулим роком він майже втричі менший.

Таблиця 3.

Бібліотека	За єдиним обліком		Різниця	Обслужені		Різниця
	2014р.	2015р.		2014р.	2015р.	
ВНАУ	8072	8416	+ 344	20046	18196	-1850
ВНМУ	10120	11 162	+ 1042	32032	32 096	+ 64
ВДПУ	6653	6150	- 503	36414	35222	-1192
ВНТУ	9040	7040	-2000	30381	28982	-1399
ВТЕІ	7914	7765	-149	13688	13640	-48
ДНУ	-	2927	-	-	3427	-
ВКІ	1750	1544	-206	2947	2899	-48
ВСЬОГО	43 549	45004	+ 1455	135 508	134462	-1046

Незважаючи на те, що кількість читачів за єдиним обліком збільшилася, показник відвідування знизився на 21 445 од. проти минулого року. Значне збільшення відвідувань (ВНМУ, ВДПУ, ВНТУ) відбувалося завдяки відповідності контенту сайтів інформаційним потребам користувачів.

Таблиця 4.

Бібліотека	Відвідування		Різниця
	2014 р.	2015 р.	
ВНАУ	188 282	119 468	- 68 814
ВНМУ	375 505	386 765	+ 11 260
ВДПУ	695 366	737 166	+ 41 800
ВНТУ	470 848	480 323	+ 9475
ВТЕІ	241 311	216 302	- 25 009
ДНУ	-	9708	-
ВКІ	56 235	56 370	135
ВСЬОГО	2 027 547	2 006 102	-21 445

Не дивлячись на недостатнє поповнення бібліотечних фондів, працівники бібліотек намагалися активно використовувати електронні ресурси. Внаслідок цього показник **книговидачі збільшився на 17 638 од.**

Таблиця 5.

Бібліотека	Книговидача		Різниця
	2014р.	2015р.	
ВНАУ	474429	469106	- 5323
ВНМУ	590238	590 987	+ 749
ВДПУ	869235	900640	+ 31405
ВНТУ	714282	715982	+ 1700
ВТЕІ	609908	601925	- 7983
ДНУ	-	5788	-
ВКІ	95010	86312	- 8698
ВСЬОГО	3 353 102	3 370740	17 638

Поясненням зниження вище вказаних показників є декілька причин: нестаток фінансування та зменшення кількості нових надходжень; широке використання користувачами інтернет-ресурсів; збільшення потоку студентів та недостатнє задоволення їх потреб навчальною літературою. Передплата періодичних видань також бажає бути кращою.

Про активність використання фонду та відповідність запитам читачів свідчить **показник обертаності**. Найвищим він залишився у бібліотеці **ВТЕІ (2,6)**, найнижчим – у бібліотеці **ВНТУ (0,8)**.

Таблиця 6.

Бібліотека	Обертаність		Книгозабезпеченість		Читаність		Відвідуваність	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
ВНАУ	2,1	2,1	28,2	27,1	58,7	58	14,6	23,4
ВНМУ	1,1	1,1	55,4	50,3	58	53	37	35
ВДПУ	1,6	1,73	78,2	84,7	130,6	146,4	104	120
ВНТУ	0,8	0,8	93,6	121	79	102	52	54,3
ВТЕІ	2,6	2,6	29,5	30	77,1	77,5	30,5	27,9
ДНУ	-	0,7	-	3	-	2	-	3,3
ВКІ	1,3	1,2	47,2	54,8	54,3	68	32,1	42
ВСЬОГО	1,6	1,3	55,3	55	76,2	75	45,1	44,5

Найкраща **забезпеченість літературою** в бібліотеці **ВНТУ (121)**, Порівняно з попереднім роком книгозабезпеченість продовжувала зростати у бібліотеках **ВКІ** (на 8 од.) та **ВДПУ** (на 6 од.).

Інтенсивність читання визначає **показник читаності**, який в деяких бібліотеках МО досить високий: **ВДПУ –146**, **ВНТУ – 102**, **ВТЕІ – 77,1**.

Зменшення книгозабезпеченості та читаності у бібліотеках **ВНАУ** та **ВНМУ** є пропорційним значному збільшенню кількості студентів.

Активність читачів характеризує **показник відвідуваності**, який збільшується і надалі у бібліотеках **ВДПУ** (на 16 од.), **ВНАУ** (на 8,8 од.), **ВНТУ** (на 1,7 од.).

Тож бібліотеки використовували всі можливі шляхи задоволення потреб своїх користувачів, хоча ряд зовнішніх причин негативно впливали на їх розвиток.

ДОВІДКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Завдяки сучасним інформаційним можливостям бібліотеки були активними посередниками між інформацією і користувачами.

Функцію основного довідково-пошукового апарату кожної бібліотеки, який забезпечував ефективне задоволення інформаційних потреб користувачів, виконував **електронний каталог (ЕК)**. Тож

його формуванню приділялася найбільша увага. У 2015 р. загальний обсяг власних БД бібліотек МО склав **1 219 520 записів**. Найбільшу кількість записів містив ЕК бібліотек **ВНМУ** (423 267), **ВДПУ** (283 249), **ВНТУ** (216 023). Поповнення записів протягом року склало **83 587** од.

Продовжувалася участь бібліотек у наповненні зведених ЕК. Бібліотека **ВДПУ** брала участь у наповненні **ІРБІС-каталогу «Бібліотеки України»** та використовувала інтегровану бібліотечну систему **Koha (library.vspu.net)** на основі

вільного програмного забезпечення. Інтернет-каталог містить понад 155 тис. бібліографічних записів. Бібліотека **ВНМУ** була активним учасником та координатором **Міжрегіональної корпоративної системи медичних бібліотек**. Протягом звітнього року проводила результативну організаційну та методологічну роботу стосовно злиття двох медичних корпорацій України.

Проте бібліотеки не обмежувалися власними ресурсами і неодноразово надавали доступ до міжнародних віддалених ресурсів. НТБ ВНТУ надавала в локальній мережі університету доступ до придбаних повнотекстових БД: «ЭБС – «Лань»», eLIBRARILRU, CUL OnLine, Springer та ін. В рамках співпраці з асоціацією «Інформаційно-Консорціум» відкривався доступ до БД EBSCO, БД Academic Onefile, БД HeinOnline та ін. Загалом за звітний період бібліотека надала доступ до 12 придбаних БД. Бібліотека ВНМУ надавала доступу до журналу “Pediatric Neurology Briefs” та до журналів видавництва Royal Society Publishing (видавництва Springer).

Пріоритетним завданням науково-технічної бібліотеки **ВНТУ** у 2015 році було продовження формування **електронної бібліотеки**, заснованої як на власних ресурсах, так і на доступі до якісної світової інформації. За ініціативи бібліотеки в жовтні 2015 року університет приєднався до проекту «Електронна бібліотека України: створення Центрів знань в університетах України» (ELibUkr) і отримав доступ до єдиного потужного інформаційного порталу.

Говорячи про власну ресурсну базу, не можна оминати **web-сайти** бібліотек, які мають розвинуту структуру і постійно вдосконалюються. Його електронні ресурси представлені в тематичному Інтернет-навігаторі на порталі Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

У 2015 році створено новий **сайт бібліотеки ВНМУ**, який включав розробку нового дизайну та нового ядра системи управління контентом. Розділи оперативно наповнювалися та активно переглядалися користувачами, тож рейтинг популярності сайту серед користувачів значно зріс.

У звітному році в системі інформаційного обслуговування віддалених читачів значно зросла роль **віртуальної довідкової служби**, розміщеної на сайтах бібліотек **ВДПУ** та **ВНТУ**.

Потужним електронним ресурсом власної генерації став інституційний репозитарій бібліотеки **ВНТУ**. На кінець року було розміщено 2057 документів. Ядро архіву – патенти науковців ВНТУ, автореферати дисертацій, публікації працівників підрозділів університету. Інституційний репозитарій ВНТУ зареєстровано в

багатьох міжнародних директоріях та пошукових системах. Такий електронний архів отримав міжнародне визнання: йому присвоєно Міжнародний стандартний номер серійного видання.

На етапі створення інституційний репозитарій бібліотеки **ВНМУ**. Працівники НТБ ВНТУ неодноразово надавали методичну допомогу в організаційних питаннях.

НАУКОВА РОБОТА

Науково-дослідна робота бібліотек була однією з важливих складових їх діяльності, яка потребувала різнобічних знань та навичок, тісно пов'язаних з науковою діяльністю.

Об'ємну пошукову та **дослідницьку роботу краєзнавчого спрямування** проводила наукова бібліотека ВНМУ:

- про видатних лікарів Вінниччини 19 ст. та про фахівців суміжних галузей даного періоду, чия діяльність певним чином сприяла розвитку медицини;

- про співробітників та студентів ВНМУ – учасників Другої Світової війни, про воєнний період діяльності інституту, студентський рух 1941-1942 рр. у Вінниці, про професорів, які працювали у ВНМУ до початку Другої Світової війни;

- про випускників ВНМУ: заслужених лікарів України, науковців, керівників медичних та оздоровчих закладів, талановитих лікарів;

- про медиків середньої ланки: поетів, фольклористів, краєзнавців, які прославили наш край не лише своєю професійною діяльністю, але й зробили певний внесок в розвиток культури Вінниччини;

- наукові праці вчених ВНМУ ім. М.І. Пирогова за 1921–2011 рр.

Досліджені та узагальнені матеріали знайшли своє відображення у **виданнях: «Ректори ВНМУ ім. М.І. Пирогова: погляд крізь час (1930-2015)», «Вінниччина медична – 2016», «Лікар Йосип Ролле – краєзнавець, історик, письменник», «Пухлик Борис Михайлович» (до 70-річчя від дня народж. професора ВНМУ).**

Спільно з Національною науковою медичною бібліотекою України готувався до друку **біобібліографічний посібник «Микола Іванович Пирогов: крізь час і плин століть (1810-1881)»,** до якого увійшло понад 3000 джерел.

Загалом протягом року було підготовлено 19 видань, 22 статті та 13 виступів на конференціях і семінарах.

У звітному році бібліотека **ВДПУ** продовжувала **програмно-проектну діяльність**, як важливий інструмент модернізації інноваційного розвитку. У рамках **проєкту «Бібліотека ВДПУ ім. М.**

Коцюбинського – модель сучасної бібліотеки ВНЗ» впроваджувалися окремі інноваційні міні-проекти. Формуючи модель сучасної бібліотеки, персонал книгозбірні займав активну позицію в інформуванні користувачів і пропонував ряд нових послуг з інформаційного забезпечення: організували різноманітні науково-практичні та культурно-просвітницькі заходи (проводили конкурси, презентації, круглі столи, тренінги, майстер-класи, флешмоби, маркетингові дослідження та ін.), функціонували літературно-музична студія «Гармонія», книжковий клуб «Автограф», творчий клуб «Креативне рукоділля».

Значну увагу приділяла **НТБ ВНТУ** популяризації наукових надбань вчених, висвітленню їхньої ролі в розвитку науки краю, держави та світу, їхнє достойне місце в світовій науковій еліті. З метою осмислення суспільством необхідності підготовки інженерно-технічних кадрів для збереження наукових шкіл і спадкоємності поколінь у професійному середовищі, бібліотека університету у 2015 р. розпочала **проект «Науку творять обрані»**. В рамках проекту:

- видано три біобібліографічні покажчики серії «Вчені нашого університету», присвячені ювілейним датам та науковим досягненням наших науковців,
- оформлено виставки-персоналії «Він стояв у витоків університету» (до 90-річчя Р.Ю.Кігеля - першого керівника вишу),
- організовано віртуальні виставки-презентації серії «Штрихи до портрету вченого», які розміщувалися на сайті бібліотеки (наприклад, «Вчений, педагог, новатор» (до 65-річчя від дня народження проф. О.Д.Азарова),
- організували постійнодіючі книжкові виставки «Внесок вчених ВНТУ в науку та виробництво» тощо.

У 2015 році бібліотека **ВТЕІ** спільно з кафедрою економічної кібернетики при підтримці управління культури і мистецтв Вінницької обласної державної адміністрації було розпочала **науково-дослідну роботу «Професійний розвиток майбутніх економістів засобами електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів»** (державний реєстраційний номер 0115U001184). Протягом звітного року було підготовлено Програму та Календарний план проведення НДР з даної теми, наукові статті. Крім того, результати дослідження проходили апробацію через проведення міжвузівського науково-практичних семінарів.

Важливе місце в роботі **бібліотек МО** займала підготовка **власної видавничої продукції**. Основне завдання видань полягало у систематизації та популяризації наукових напрацювань вчених університету, підготовці важливих методичних матеріалів на допомогу навчальному процесу та науковій діяльності університету. Зокрема, протягом звітного року **бібліотеки ВНЗ МО підготували та видали 40 бібліографічних видань**, найбільша кількість належить бібліотеці **ВНТУ – 9 видань та ВНАУ і ВНМУ по 8 видань**. Вся підготовлена продукція представлена на сайтах бібліотек.

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

В час високорозвинутих технічних технологій бібліотеки МО залишилися центрами духовного осередку для молоді. Проведення культурно-просвітницьких заходів, цікавих зустрічей, організації книжкових експозицій, виставок сприяли культурному і творчому збагаченню студентства. Робота бібліотек тісно пов'язана з навчально-виховним процесом університету і направлена на формування гуманістичного світогляду, культури, високоморальних і естетичних цінностей, виховання почуття національного патріотизму, любові до обраної професії, рідного краю, Вітчизни.

Важливою складовою роботи була **виставкова діяльність**. За минулий рік **бібліотеками МО оформлено понад 650 книжкових виставок**, в тому числі **52** електронні, які відзначалися різноманітністю та креативним підходом до їх створення.

Впроваджувалася інноваційна ідея популяризації читання – **буктрейлери**. Зокрема, працівники бібліотеки **ВНМУ** створили **буктрейлер** до книги С. Лойка «Аеропорт» (<http://library.vnmu.edu.ua/videomateriali-biblioteki/>); працівники бібліотеки **ВДПУ** підготували **ролики** до книг: «Енеїда» І. Котляревського, «Самостійна Україна» М. Міхновського, «Народ мій завжди буде...» В. Симоненко, «Свіча пам'яті» В. Борисенко.

Популяризація читання полягала у впровадженні нових, унікальних, непересічних ідей. Таким чином виникла нова форма інформаційної роботи – **Бібліо-time**. Бібліотекарі **ВДПУ** виходили в інститути до студентів, яким пропонували ознайомитися з літературою визначеної тематики: «Інновації в світі», «Виховання обдарованої молоді», «Світове мистецтво», «Сучасна українська проза» та ін.

Працівники бібліотеки **ВДПУ** також долучилися до участі в **екскурсійному літературному маршруті** «Вінниця Коцюбинського», підготовленого спеціально до старту Міжнародного фестивалю оповідання «Intermezzo».

Однією з традиційних та актуальних форм роботи бібліотеки **ВНМУ** була діяльність **Творчого об'єднання «Літературна вежа»**, яке діє при бібліотеці уже 19 років і сприяє розвитку творчої самореалізації особистості кожного студента, додає впевненості у власних силах, допомагає розкрити творчий потенціал. Робота об'єднання значно активізувалась, виріс діапазон творчих напрацювань, що урізноманітнює форми проведення різних заходів.

Широкого поширення набула така активна форма роботи з читачами як **акція**. Проявляючи гуманність та бажання творити благодійну справу, бібліотека **МО** долучилася до ряду акцій та проєктів, зокрема: «Бібліотека українського воїна» та акції зі збору пластикових кришечок. Бібліотека **ВДПУ** організувала благодійну акцію «Заради дитинства», спрямовану на підтримку дітей-сиріт обласного дитячого будинку «Гніздечко» та акцію «Кинь цигарку – отримай цукерку!» з метою пропаганди здорового способу життя у молодіжному середовищі. Акцію доповнювала тематична книжкова виставка «Геть паління! Ми – здорове покоління!».

В 2015 році бібліотека **ВНМУ** активно долучилася до участі у **конкурсах**, які проводилися на Всеукраїнському, обласному та внутрішньо бібліотечному рівнях:

- Конкурс девізів (УБА);
- «Бібліотека(р) – це звучить гордо!» (ННМБУ), де отримали Диплом I ступеню в номінації «Прозові твори»;
- фотоконкурс “Я – молодий, сучасний бібліотекар”, за результатами якого фото працівниці визнане серед кращих і надруковане в календарі «Молоді бібліотекарі України – 2016»;
- «Світло провінції 2015» (ВОУНБ ім. К.А.Тімірязєва), що проходив в рамках святкування Всеукраїнського дня бібліотек і отримав перемогу в номінації «Ми змінюємося! Бібліотека – зона впровадження інформаційних технологій»;
- «Краща електронна виставка», який проходив у стінах бібліотеки, в переддень Всеукраїнського дня бібліотек (7 працівників бібліотеки отримали відзнаки);
- «Найкращий читач бібліотеки», в результаті якого чудовим подарунком бібліотеки для найактивніших читачів стало нагородження «Безлімітним читацьким квитком»;

- Конкурс на краще оформлення новорічних куточків у бібліотеці.

Доброю традицією в роботі бібліотеки **ВНАУ** стало проведення спільних зі студентами та викладачами вузу **масових заходів**, серед яких хотілося б відзначити майстер-клас «Магія великодньої писанки»; літературно-музичні вечори «Фестиваль гумору», «Серця мого дивосвіт», «Зимові свята та обряди»; бесіди за круглим столом «Перед любов'ю голову схиляю», «Природне –

значить природне», «Соціально-психологічна адаптація першокурсника» та інші.

Різноманітні форми **масової роботи** бібліотеки **ВТЕІ** допомагали залучити нових користувачів, здійснювали рекламу бібліотеці, створювали її імідж:

- з нагоди 85-річчя з дня народження Ліни Костенко спільно із обліково-фінансовим факультетом провели літературно-мистецьку вітальню «Душа належить людству та епохам» із слайд-презентацією та показом буктрейлерів на книги Ліни Костенко;

- інформаційний захід на тему «Сучасна бібліотека і право інтелектуальної власності», присвячений Всесвітньому дню книги та авторського права і Міжнародному дню інтелектуальної власності;

- зустріч із молодого віницькою письменницею, поетесою і журналістом Валентиною Гальяною;

- презентація книги «Чорна дошка» віницької письменниці Наталки Доляк до Дня пам'яті жертв голодоморів в Україні.

Останнім часом **бібліотеки МО** активно задіяні в **соціальних мережах**. Мають свої офіційні сторінки в мережах «В контакт», де охоплена молодіжна аудиторія, в мережі «Facebook», яку активно відвідують викладачі та співробітники університетів, також мають свій канал на YouTube.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

Зупиняючись на забезпеченні технічними засобами наших бібліотек, слід відмітити, що загальна **кількість комп'ютерів** у бібліотеках МО станом на 01.01.2016 р. становила **239 одиниць**, що на 2 більше порівняно з минулим роком. Найбільша їх кількість залишається у бібліотеці **ВДПУ – 100 од.** Тому сьогодні стан матеріального-технічної бази бажає бути кращим.

До послуг користувачів бібліотеки **ВДПУ 2 електронні зали на 88 автоматизованих робочих місць.** Великою популярністю користувалися **комп'ютерні читальні зали в бібліотеках ВНТУ і ВНАУ**, які значно розширювали спектр інформаційних послуг для користувачів.

У бібліотеках МО 5 бібліотек мають ліцензійне програмне забезпечення: бібліотека ВДПУ – **ІРБІС-32**, бібліотека ВНМУ у **поточному році придбала оновлення ІРБІС-64**, бібліотека ДНУ **закупила програмне забезпечення ІРБІС-64**; бібліотеки ВНТУ та ВТЕІ – **УФД «Бібліотека».**

КАДРИ

Важливою складовою сучасного і майбутнього бібліотек в прийдешньому інформаційному суспільстві є від професійні якості бібліотекарів.

Кількісний склад співробітників бібліотек МО у 2015 році складав 187 осіб. У порівнянні з минулим роком їх кількість збільшилась на 5 од. завдяки відкриттю бібліотеки ДНУ. Із них **69 осіб з фаховою освітою**, що на **10 осіб** більше у порівнянні з минулим роком. У процентному відношенні – 37% від загальної кількості.

Показники кадрового забезпечення **за стажем** роботи порівняно з минулим роком істотно не змінилися. Тож працівники, що мають стаж роботи понад 20 років – 46% (87 осіб), від 10 до 20 років – 28% (51 особа), від 3 до 9 років – 17,3% (32 особи) і до 3-х років – 8% (16 осіб).

Залишається і надалі проблемним те, що понад 30% – працівники пенсійного віку. Хоча кадровий склад поповнювався молодими працівниками, проте їх дефіцит все ж таки відчувався. В бібліотеках ВНАУ та ВНТУ працівники заочно здобували фахову освіту.

Таблиця 7.

Бібліотека	Роки	Кадри	Фонд	Книговидача	Читачі за єд. реєстр.	Читачі обслужені	Відвідування
ВНАУ	2014	29	7849	16359	278	691	6492
	2015	24	9146	19546	350	758	4977
ВНМУ	2014	40	14019	14755	253	800	9387
	2015	43	13063	13743	259	746	8994
ВДПУ	2014	52	9992	16716	127	700	13372
	2015	50	10420	18021	123	704	14742
ВНТУ	2014	31	27311	23041	291	980	15188
	2015	31	27429	23096	227	934	15494
ВТЕІ	2014	25	9513	24894	323	558	9849
	2015	25	9320	24077	310	545	8652
ДНУ	2014	-	-	-	-	-	-
	2015	9	956	643	235	380	1078
ВКІ	2014	5	14648	19002	350	589	11247
	2015	5	14865	17562	308	579	11274
Середнє	2014	182	13559	18474	239	746	11171
	2015	187	13200	18025	240	719	10727

Аналізуючи роботу по навантаженню на 1 працівника основних показників роботи МО за 5 років, кількість працівників зменшилася на 46 одиниць.

Таблиця 8.

Середнє навантаження на одного працівника МО	2010	2015	Різниця на 1.01.2016
Працівники	233	187	- 46
По книговидачі	3 642 964	3 370 740	- 272 224
Почитачах за єдиною реєстрацією	48 784	45 004	- 3 474
По кількості обслужених	152 451	134 462	- 17 989
По фонду	2 486 704	2 468 542	- 18 162
По відвідуваннях	1 898 168	2 006 102	+ 107 934

Сьогодні бібліотечний працівник зобов'язаний володіти усім комплексом проблем у галузі інформації, пропонувати нові види інформаційних послуг, володіти навичками ділового спілкування,

підвищувати свою професійну майстерність, дотримуватись професійної етики бібліотечного співтовариства, міжнародних стандартів і суспільних норм. Тож систематична робота над собою – невід’ємна умова професійного росту.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Основним завданням для бібліотек ВНЗ МО м. Вінниці було всебічне сприяння науковій, навчальній, виховній діяльності навчальних закладів. Беручи до уваги ці тенденції, бібліотеки постійно розвивалися.

У звітному році запланована робота бібліотек методичного об’єднання була виконана згідно плану. Проведено **3 засідання Ради МО**, в яких брали участь директори та їх заступники, де розглядалися планові питання, що потребували спільного узгодження та вирішення, а саме:

- аналіз діяльності бібліотек МО за 2015 рік;
- проведення експрес-університету «Інвентаризація фонду: порядок проведення та оформлення документів»;
- участь в загальноукраїнських заходах з підвищення кваліфікації;
- обговорення нових стандартів з бібліотечної справи;
- проведення майстер-класу «Крокуємо в сучасність»;
- проведення конференції «Інформаційна діяльність бібліотек ВНЗ в роботі зі студентською молоддю»;
- створення інституційного репозитарію;
- планування діяльності МО на 2016 р.;
- обговорення звітних форм нових статистичних таблиць;
- узгодження видавничої діяльності та ін.

На базі бібліотеки ВНМУ відбулася **науково-практична конференція** бібліотек МО «Інформаційна діяльність бібліотек ВНЗ в роботі зі студентською молоддю», де висвітлювалися питання інформаційної, культурно-просвітницької і дозвіллевої роботи зі студентською молоддю, етико-

морального аспекту бібліотечного обслуговування та спілкування в соціальних мережах і на сайтах бібліотеки.

Однією з дієвих форм підвищення фахового рівня був **експрес-університет**, на заняттях якого відбувався обмін досвідом щодо діяльності окремих напрямків роботи. Зокрема, тема **«Інвентаризація фонду: порядок проведення та оформлення документів»** вибрана не випадково.

Розглядалися основні методи та способи перевірки бібліотечного фонду в автоматизованому режимі, нормативні документи, які забезпечують процес інвентаризації, питання матеріальної відповідальності

працівників бібліотеки у випадку виявленої недостачі документів.

На **семінарі «Статистика бібліотечних процесів»**, що відбувся на базі бібліотеки ВТЕІ, бібліотечні фахівці обмінялись досвідом з окремих аспектів обліку бібліотечних процесів, використання своїх АБІС для статистичної звітності у бібліотеках МО. Запрошена викладач ДНУ розкрила питання організації сучасної статистики в Україні.

Досить тісною була співпраця бібліотек **МО з Вінницькою Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв**, де на курсах підвищення кваліфікації пройшли навчання 38 працівників.

Керівна ланка бібліотек МО брала також участь у регіональних, всеукраїнських, міжнародних науково-практичних конференціях та семінарах, інтернет-конференціях та вебінарах, де піднімалися питання діяльності бібліотек у світлі модернізації вищої освіти та інформатизації суспільства.

Бібліотечні працівники щомісячно відвідували заняття Університету культури **«Книга і суспільство» на базі обласної наукової бібліотеки ім. К. А. Тімірязєва**.

Бібліотеки вищих навчальних закладів виконували свою місію та завдання відповідно до вимог вищої освіти. Для подальшого удосконалення навчального процесу та розвитку науки, розширення вільного доступу до інформації прагнули ефективно виконувати свої основні завдання і функції.